

Bir Yastıkta Arkeoloji

Nimet Özgüç Tahsin Özgüç



Türkiye, arkeolojinin cenneti olarak bilinen bir ülkedir. Kültürlerin kesişme noktasında yer alan Anadolu, barındırdığı tarihi eserlerle dünyada ender rastlanılan bir tarihi mirasa sahiptir. Bu tarihi mirasın öğretilmesi ve gün ışığına çıkarılıp duyurulması görevi arkeologlara düşmektedir. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Kendi vatanını kendin incele, bilimsel metodlarla kendi tarihini kendin öğren" düşüncesiyle kurduğu Türk Tarih Kurumu ve Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, onun tarihe ve arkeolojiye verdiği önemi ortaya koyar. Bu bağlamda Türkiye'de batılı anlamda arkeoloji Atatürk'le birlikte başlar. Arkeolojinin gelişimine katkıda bulunan ve birçok tarihi eserin gün ışığına çıkmasına neden olan arkeologlarımız arasında ilk akla gelenler Tahsin ve Nimet Özgüçtür.

Nimet Özgüç, 1916 yılında Adapazarı'nda doğar. Annesi ev kadını, babası ise devlet memurudur. "Tahsilimin tümünü Ankara'da yaptım. İlkokulun son sınıfından sonra ortaokul, lise sonradan da Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi... Orada doktoramı yaptım ve tüm hayatımı geçirdim. 47 sene iş hayatım devam etti ve emekli oldum. Adapazarı'nda doğmuş olmama rağmen köklü bir Ankaralıyım."

Tahsin Özgüç ise 1916 Kırcaali doğumludur. Ailesi çiftçilik ve ticaretle uğraşır. Tarihe olan merakı, onun yeni kurulan Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ne girmesine neden olur. Nimet Özgüç ise tarih hocası olan Prof. Dr. Afet İnan'ın teşvik ve desteğiyle Tarih Fakültesi'ne girer. Nimet Özgüç o günleri şöyle anlatır: "Benim rehberim Afet Hanımdır. Henüz arkeoloji profesörü gelmediği için ben Eskiçağ Tarihi bölümüne girdim. Kısa bir süre sonra Alman asıllı, Chicago Üniversitesi profesörlerinden H.H. Von der Osten hocamız olarak göreve başladı. O, Orta Anadolu'da (Alişar Höyük'te) ilk metodlu kazıları sürdürmüş, Atatürk'ün ilgi, dikkat ve teveccühünü

kazanmış bir bilgin; insan yetiştirme sanatını çok iyi bilen bir hoca ve usta bir hâfir idi. Ülkemiz şartlarına göre arkeologlar yetiştirme çabası bizi çok etkilemişti. Bizim fakültede önemli bir avantajımız vardı: Arkeolojiyi destekleyen eski/ölü dillerin tümü iyi bir şekilde kurulmuştu. Bunlar Hititoloji,

Sümeroloji ve klasik filolojüdür. Biz bu dersleri de yardımcı olarak aldık. Böylece arkeoloji tahsilimizin dört başı mamur, eksiksiz olduğunu söyleyebiliriz."

Cumhuriyetin ilk yıllarında birçok genç, eğitim için yurt dışına gittikleri halde, Özgüçler öğrenimlerini Türki-



Atatürk Ankara Kız Lisesi öğrencileriyle Gazi Orman Çiftliğinde (9 Mayıs 1934). Soldan 4. sırada Nimet Özgüç yer alıyor.



Nimet Özgüç'ün Samsat Kazıları sırasında çekilmiş bir fotoğrafı.



Tahsin Özgüç 1971 yılında Kültepe'de.

ye'de tamamlarlar. Hitler zulmünden kaçarak Türkiye'ye gelen Alman bilim adamlarının bir kısmı Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ndedirler ve çağdaş bir bilim ortamı doğmasına yardımcı olmuşlardır. Tahsin ve Nimet Özgüç ileriki yıllarda öğretim üyesi olarak birçok kereler yurtdışında bulunacaklardır. Tahsin Özgüç o günleri "Burada okuduk, orada okuttuk" diye anlatır.

Tahsin ve Nimet Özgüç 1940 yılında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nden mezun olurlar. Okul arkadaşlıkları, çalışma arkadaşlıkları artık hayat arkadaşlığına da dönüşmüştür. Nimet Özgüç evliliklerini "Tahsinle ben fakültede aynı dönemdeniz. Tahsin talep oldu, ben de peki dedim ve evlendik" sözleriyle anlatır. "Ben herkese aynı meslekten insanların evlenmeleri-

ni tavsiye ederim. Bunun, durumu anlama bakımından, bazı sıkıntıları giderme bakımından ve hele mesleki dayanışma bakımından çok faydalı bir şey olduğuna inanıyorum. Mesela Tahsin veya ben kazıya gidiyoruz, üç ay gelmiyoruz eve. Her ikimiz de arkeolog olduğumuz için, durumu anlıyoruz ve şartlara çok rahat uyuyoruz."

Tahsin ve Nimet Özgüç, 1940'tan sonra kazı çalışmalarının yanı sıra akademik çalışmalarını da sürdürürler. Nimet Özgüç mezun olduğu 1940 yılından 1944'e kadar Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde asistan olarak çalışır, 1944'te doktorasını tamamlar. Tahsin Özgüç de aynı Fakültede sürdürdüğü çalışmalarına askerlik görevi nedeniyle üç yıl ara verir. O yıllar 2. Dünya savaşı yıllarıdır ve sıkıntılı gün-

ler yaşanmaktadır. Üç yıl süren askerlik görevinin sonunda Tahsin Özgüç, 1945 yılında doktor asistan olarak fakülteye geri döner. Katıldığı kazılar arasında bir tanesi kazı tekniğini öğrenmede ona çok büyük bir avantaj sağlar: "Biliyorsunuz İngilizlerin çok büyük ve enteresan bir hâfiri var. Ayrıca kendisi "Sir" unvanının da sahibidir. Hem arkeolog, hem hâfir Sir Leonard Wooley. Hatta British Museum'un zenginliğine büyük katkıları olmuştur. O zamanlar Türk Tarih Kurumu başkanı olan, eski başbakanlardan, Şemsettin Günaltay bizim de hocamızdı. Beni Leonard Wooley'in hafriyatına asistan olarak gönderdi. O zaman hafriyatı Alalah'taydı. Kazı tekniğini, kazı metodunu öğrenmede bana çok büyük bir hoca oldu."

Tahsin ve Nimet Özgüç 8 yıl çeşitli kazılarda çalışırlar. Buralarda bilgi ve deneyimlerini kanıtladıktan sonra kendilerine müstakil olarak kazı yapma yetkisi tanınır. Tahsin Özgüç o yıllarda bir başka önemli kazıya da katılır. 1945 yılında Anıtkabir'in inşası sırasında o bölgede bulunan mezarların kazılmasıdır bu. O kazıyı Mahmut Akok ile birlikte yürütür. "1945 yılında Anıtkabir'in inşasına başlandı. Orada Tümülüs denilen yığma mezarlardan iki tane vardı. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü duruma müdahale etti ve kazıları biz iki arkadaş yürüttük."

Tahsin Özgüç 1946 yılında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde doçent olur, Nimet Özgüç ise 1949 yılında doçent, 1958 yılında profesör olur. 1954 yılında profesör unvanını alan Tahsin Özgüç, 1968-1969 yıllarında Dil ve



Tahsin Özgüç 1964 yılında Kültepe'de.



Tarih Coğrafya Fakültesi dekanlığı, 1969-1980 yılları arasında 4 dönem Ankara Üniversitesi rektörlüğü görevlerini yürütür. 1981 yılında emekli olan Tahsin Özgüç, bu tarihten 1986 yılına kadar Yüksek Öğretim Kurulu Başkan Vekilliği yapar. Tahsin ve Nimet Özgüç 1962 yılına kadar birlikte Elbistan yakınlarındaki Karahöyük'te, Anadolu tarihini başlatan Kanîş Krallığı'nın ve uluslararası ilk ticaret kolonisinin merkezi Kanîş veya Neşa'da (Bugünkü Kültepe, Kayseri'nin 21 km. kuzeydoğusunda), Erzinca yakınlarındaki Altıntepe'de kazılar yaparlar. Bu kazılar, müzelerimizin binlerce yazılı, mühür baskılı tarihi belge-

ye sahip olmasını sağlar. Tarihi bir esere dokunmak, tarihi ellerinde tutmak onlar için muhteşem bir duygudur. Tahsin Özgüç bunu, "Sizi o anda mutlu edebilecek ne varsa hepsini unutursunuz; onun verdiği mutluluğu, onun yarattığı dünyayı tarif edemezsiniz." sözleriyle anlatıyor. Nimet Özgüç ise Kayseri Kültepe kazısında yaşadığı bir anısını şöyle anlatıyor: "Bir hanım geldi ziyaretimize; çevresine bakıyor üzülüyor, 'Hanımefendi,' dedi 'bu şartlara nasıl uyuyorsunuz?' Ben sordum 'Hangi şartlara?' 'İşte burada, bu kadar iptidai şartlarda sıkılmıyor musunuz?' dedi 'Biz şartlarımızın farkında değiliz ki' dedim 'Hafriyat o ka-

dar güzel geliyor, o kadar güzel neticeler alıyoruz ki, biz farkında değiliz. nesi varmış şartlarımızın?' " O ideal olmazsa olmaz." diye sürdürüyor Tahsin Özgüç, "Elbistan Karahöyük'te bir okul var bitirilmemiş, biz orada kalıyorduk. Kapı takılmış ama kapanmıyor; kilidi de yok. Pencere var, çerçevesi, camı yok; onu perdeyle kapatıyorsunuz. Geceleri kapıyı bir şeyler dayayarak kapatıyoruz, o da kedi köpek girmesin diye. Bunları görmüyorduk o zamanlar, şimdi öyleymiş diye düşünüyorum. 1948'de Kayseri'den kazı merkezimiz Kültepe'ye ulaşmak 1-2 saat sürüyordu. Köy yolu yoktu; köyde o tarihte dahi kağrı kullanılı-

Nimet Özgüç, Tahsin Özgüç'ü Anlatıyor

Tahsin Özgüç'ü sıra arkadaşı, meslektaş, ve eşi olarak altmış yıldan beri en yakından tanıyan biriyim. Meziyetleri ve kusurları ile çok sempatik sevecen bir insandır. Öğrencilik yıllarımızda sınıfın en parlak öğrencisi olarak H.H. von der Osten, Bonno Landsberger ve Şemseddin Günaltay hocalarımızın büyük güvenini kazanmıştı; daha o zaman asistan muamelesi görürdü. Hocalar seyahatlarında onu yanlarından ayırmazlardı. 1940 yılında mezun olur olmaz, saha araştırmalarına gönderilmesi bu güvenin bir eseridir. Samsun ve çevresinde arkadaşlarıyla beraber yürüttüğü kazıların sonuçlarını doçentlik tezi olarak hazırladığı "Öntarihte Ölü Gömme Adetleri (Bestattungs Brauche im Vorgeschichtlichen Anatolien)" konulu çok aranan kitabında değerlendirmiştir. Türk Tarih Kurumu'na iki büyük bilginimiz Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı ve Prof. Dr. Halil İnalcıkla birlikte üye olduğu 1947'de ilk kazı heyeti başkanlığını üstlendi. Elbistan yakınındaki Karahöyük'te o yıl yürüttüğü kazılarda kazandığı deneyim ve başarı, ona hayatının en büyük eseri olan Kültepe kazılarına başlama cesaretini verdi. 1948 yılında bu şans sağladı; bu kolay bir iş değildi. Çünkü en büyük bilginler ona "Kültepe sonuna kadar tahrip edilmiştir, zamanını boşuna harcayacaksınız" demelerine rağmen, durumun öyle olmadığını sezmiş, karşı gelenleri ikna ederek bu büyük projeyi üstlenmeyi başardı. Daha ilk mevsimde Özgüç "iyi koku alan alim" ünvanını kazanmıştı.

Böylece Kültepe kazıları Türk Tarih Kurumu, daha sonra Kültür Bakanlığı, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından coşku ile desteklendi. Kültepe kazıları devam ederken Altıntepe, Maşat Höyük, Horoztepe gibi her biri bölgesinin mihrak taşı olan yerlerde sistemli kazılar yapılmış ve bunları örnek bir biçimde yayımlamıştır. Saha araştırmaları, öğretim faaliyeti ve üniversitede uzun süren en yüksek seviyedeki yönetim görevi, onun keşiflerini iki dilde bilim alemine sunmasını engellemiştir.

Yayınları arasında, 1966 yılında heyet üyesi olarak katıldığı, Çankırı yakınındaki İnandıktepe kazılarının sonuçlarını sunan, yani Eski Hitit Sanaatını ilk defa bütün ayrıntıları ve özellikleriyle ortaya koyan eseri, arkeoloji literatüründe seçkin bir yere sahiptir.



Tahsin Özgüç ailemizin daima bir övünç kaynağı olmuştur. Başarılarını iyi ahlakına, dürüstlüğüne, sürekli ve disiplinli çalışmasına borçludur. Bir konuya konsantrite olduğunda her şeyi unuttur, onu sonuçlandırınca kadar yerinden kalkmaz. Bu vahi yalnız bilimsel araştırmalarıyla sınırlı değildir. Derslerini, idari görevlerini aynı titizlik ve dikkatle yürütür. Vazife şuru her işinde kendisini gösterir. Bir kitabının girişinde söylediği gibi "barışçı rekabet"e hayrandır. Bildiklerini meslektaşları ile paylaşmaktan büyük zevk alır. Öğrencilerine ve ihtiyacı olanlara destek vermeyi, yardımcı olmayı sever.

Kitap ve makaleleri bilim aleminde çok olumlu yankılar uyandırmış, onun Avrupa'nın en ünlü iki üniversitesinde şeref doktora tezi seçilmesine British Academy (İngiliz Akademisi), Bayera Bilimler Akademisi, Türkiye Bilimler Akademisi, Alman Arkeoloji Enstitüsü, Amerika Arkeoloji Enstitüsü gibi saygın bilim kurumlarına üye ve şeref üyesi seçilmesine neden olmuştur.

Bu kazanımlar onun tevazuundan hiçbir şey kaybettirmemiştir. O, iyi bir baba, evde her şeyi paylaşan bir eş olarak hayatını sürdürmektedir.

Ankara Üniversitesi'nin çok sevilen bir öğretim üyesi olarak meslektaşları tarafından dört kere rektörlüğe (1969-1980) seçilmiştir. Üniversitelerin ülkeye yayılmasını gaye edinen Tahsin Özgüç, Adana (Çukurova), Diyarbakır (Dicle), Elazığ (Firat), Konya (Selçuk) ve Malatya (İnönü) üniversitelerinin kurucu rektörüdür. Akdeniz Üniversitesinin nüvesini oluşturan Antalya Tıp Fakültesi, Bursa ve İstanbul'da Veteriner Fakültelerinin kurulmasında önemli katkılarda bulundu.

Böyle bir değer, arkasında değil, yanında yer aldığım için çok mutluyum.



1959 Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi önlü, soldan ikinci Kutlu Emre, üçüncü Nimet Özgüç, dördüncü Mahmut Akok.



Nimet Özgüç 1969 yılında Türk Tarih Kurumu toplantısında.

yordu. Bugün göremezsiniz. Kaniş'e şimdi 15-20 dakikada erişirsiniz."

Nimet Özgüç, Türkiye'de bir arkeoloğun yaşayabileceğinden farklı olarak herhangi bir zorlukla karşılaşmadığını söylüyor. Kadın olmasının kendisine bir güçlük getirip getirmediği, bir zorluk duyup duyduğuna sorulduğunda şöyle diyor: "Yoo, tam açık kalplilikle söyleyeyim hiçbir yerde hiçbir şekilde duymadım. 1947 senesinde Elbistan yakınındaki Kazahöyük köyünde çalıştım. Köylümüzün bize orada gösterdiği nezaketi, konukseverliği hiç unutamam; sorun, güçlük söz konusu değildi. 1962'den itibaren eşimden ayrı olarak yürüttüğüm kazılarda da, örneğin

Aksaray yakınındaki Acemhöyük'te sürekli olarak 30 sene, onu takiben Adıyaman'ın ilçesi Samsat'taki eski başkent ve kale şehrinde 1978-1989 arasında 12 sene süren kurtarma kazılarında da, yani anarşik olayların görülmeye başladığı dönemde dahi, bir kadın olarak hiçbir sıkıntıya düşmedim."

Arkeoloji'ye Türkiye'de verilen önemin dünyanın birçok başka ülkesinde verileden daha az olmadığını düşünen Tahsin ve Nimet Özgüç, Atatürk'ün bu konuya verdiği önem ve girişimi sayesinde bugüne geldiğini düşünüyorlar: "Türkiye'de arkeolojiye verilen değer bilime verilen değerle eşittir." diyor Nimet Özgüç " Fakat

dünyanın birçok yerinde devlet arkeolojiye yardım etmez, Türkiye'de eder. Türkiye'de arkeolojiye verilen önem Atatürk'le başlar. Onun kişisel katkısıyla bugünlere gelinmiştir. Türk Tarih Kurumu, Atatürk'ün vasiyetinin desteğiyle ülkemizde sistemli kazaların yürütülmesine, önemli keşiflerin sağlanmasına, arkeoloji ve tarih probleminin çözümüne çok büyük katkılarda bulundu. Bugün ise kazılar büyük ölçüde Kültür Bakanlığı, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü adına yürütülmekte ve onun tarafından finanse edilmektedir." Tahsin Özgüç de eşinin düşüncelerini paylaşıyor: "Atatürk dünyada ilk defa Ön Asya veya Yakın Doğu arkeolojisinin eğitim, öğretim ve araştırma alanında kurumsallaşmasını, özellikle üniversite programlarına girmesini, yani onun bir bölüm olarak kurulmasını Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi bünyesinde gerçekleştirmiştir. Bu bilim dalı batıda - Avrupa ve Amerika'da- müstakil bir birim olarak çok daha geç tarihlerde, 1945'te kurulabilmiştir. Ön Asya arkeolojisinin arkeoloji tarihinde çok önemli bir yeri vardır. İnsanlık tarihinin en büyük icadı yazıdır. Yazıyı Sümerler ve Mısırlılar icat etmiş. Yazı icat edildikten sonraki dönemde filizlenmiş, yeşermiş ve geniş bir bölgeye yayılmış. Anadolu da bundan nasibini almış. Anadolu'nun bu en

Tahsin Özgüç, Nimet Özgüç'ü Anlatıyor

Nimet Özgüç'le 1935 yılından beri arkadaş, meslektaş ve eş olarak beraberiz. O, insan seven, hoşgörülü, mütevazı, esprili seven, şakacı, yardım ve desteği kendine iş edinmiş, evinde ve işinde çalışkan bir bilim adamı ve evinin hanımıdır. İnsan formasyonu ile uğraşmanın, öğretim üyeliği faziletinin ve mesleğinin özelliğine bağlılığının bilinci içinde oluşmuş bir kişiliğin sahibidir. Bilimsel araştırma alanında yılları birikmiş ihmaline karşı duyduğu tepki, onun örnek bir araştırmacı olmasının nedenidir.

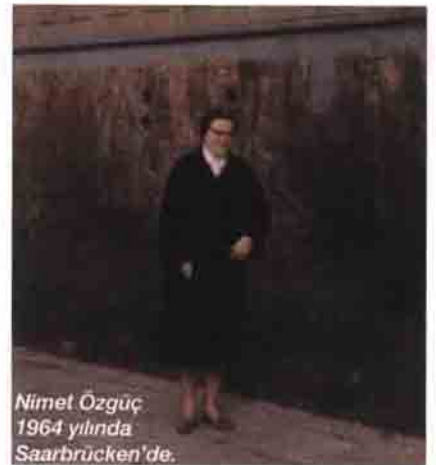
Uzun öğretim üyeliği süresince, üniversitenin üç ana görevini öğretim, eğitim ve araştırmayı birbirine paralel kılmasını bilen biri olarak hem iyi eğitilmiş arkeologları, hem de güvenilir araştırmacıları yetiştirme çabasını hiç azaltmamıştır. Ülkemizde metodlu höyük kazılarını ilk başlatan öğrencisi olma imtiyazının verdiği güven ve heyecan, onun seçkin bir hâfir olmasının kaynağıdır.

Anadolu'nun yakındaki uygarlıklarının bir bölümü, onunla bir bütünü oluşturduğunu kanıtlayan konular üstündeki titiz araştırmaları, problemlerin çözümüne yaptığı katkılar daima iki dilde yayınlamış olması, yabancı meslektaşlarıyla kurduğu işbirliği onun uluslararası düzeyde bir bilim adamı olarak tanınmasını sağladı. Eski Anadolu'nun yerel özelliği yanında, yaratıcılığı, kendine özgü kültürlerin varlığını aydınlatması ve yorumları Nimet Özgüç'ün arkeolojiye yaptığı katkılarının başında gelmektedir. N.Öz-



güç'ün Milattan Önce ikinci bin yılı Anadolu arkeolojisi ve onun Sümer-Akad-Eski Babil-Eski Asur ve Suriye ile kurduğu ilişkiler üzerindeki çalışmaları aranan, müracaat edilen eserler arasındadır. Bu eserler, yalnız, Eski Anadolu arkeolojisinde yeni bir çığır açmanın müjdecisi olmakla kalmamış, aynı zamanda, Türk arkeolojisinin Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin, Türk Tarih Kurumu'nun uluslararası düzeyde saygın bilim kurumları arasında yer almalarında etkili payı vardır. Çoğu zaman beraber çalışmış; ortak konularımızı, sorunlarımızı tartışıp eleştirdikten sonra karara bağlarız. Daima birbirimizin destekçisi olmuş; her işimizde de bunun yararını görmüştüzdür.

Ev işlerinde de işbölümü yapmakta deneyimliyiz "halden anlama" gerçeği içinde birbirimize ne kadar çok yardım ve destek gerekiyorsa, o kadarını yapmakta hiç tereddüt etmemişizdir.



Nimet Özgüç 1964 yılında Saarbrücken'de.



Tahsin Özgüç 1962 yılında Kültepe'de.



1969 Acemhöyük kazısı. Tahsin Özgüç, Kutlu Emre, İkinci Nimet Özgüç.

eski yazısı, yani kil tabletler üzerindeki çivi yazılı metinler Kültepe'de tarafımızdan keşfedilmişti. Zamanımızdan 4000 sene öncesine tarihlenen bu belgeler, burada yaşayan halkın bir Münihli'den 2000 sene önce okuyup yazdığını kanıtlamaktadır. Bu tarih belgeleri, Kültepe'de 50 seneden beri sürdürdüğümüz kazıların, bir ömrün en büyük bölümünün adanması nedeni- dir. Bu binlerce tablet arkeoloji ve sanat eserleri, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin ve Kayseri Müze-

si'nin arşivlerini, hazinelerini oluştur- maktadır."

"Kendi vatanını kendin incele. Tamamen bilimsel metodlarla kendi tarihini kendin öğren düşüncesiyle Atatürk hem Türk Tarih Kurumunu kurdu hem de Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ni" diye sözlerini sürdürüyor Nimet Özgüç, "Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin kuruluşu Dil, tarih, coğrafya ve arkeoloji temelince oturtulmuş- tur. Bunlar ciddi boyutta ele alınmıştı Atatürk zamanında."

Nimet ve Tahsin Özgüç için yıllar boyunca çalıştıkları bütün kazıların yaşamlarında özel bir önemi vardır. Hepsi- ni son derece önemli görür ve hep- sinden aynı keyfi alırlar. Tahsin Özgüç bunu " Her kazıdan zevk alırız. Hepsi- nin kendine göre bir özelliği, kendine göre bir konumu, bir yöntemi vardır." sözleriyle anlatıyor ve arkeolojiye bakışını şöyle dile getiriyor: "Arkeoloji hem bilim hem sanat. Arkeolojik kazı, kazmayı küreği eline alıp kazmak, eser çıkarmak değildir. Kazı, bu sanatı bi-

Arkeoloji, Bir Yaşam Biçimi

Bülent Özgüç

Yıl 1951-52 gibi olsa gerek. Kayseri'nin Kültepe köyünde, ilkokul öğretmeni için yapılmış kalın taş duvarlı lojmanın penceresi içinde oturmuş bir bebek belki de ilk cümlesini söylüyor "Amca, emmim düştü, veysene!" Yaz aylarında okul tatil iken Kültepe kazılarını hafriyat evi olarak kullanılan bu yerin ahıcısı, rahmetli Ali Ciyaz, yerden emzigi alıyor (ümit ederim yıkıyor) ve küçük Bülent Özgüç'e veriyor. Lisenin ileri sınıflarında arkadaşlarını ile yalnız başıma tatile gidebilecek olgunluğa gelene kadar, işi, tatil, sevinç, üzüntüsü, kısıcası yaşamı arkeoloji olan Nimet-Tahsin Özgüç'ün yanında, "Indiana Jones"u bile kısıtlayacak olan yaz yaşamlarını böylece başlıyor. Kazılar, arkeoloji yanında, bir çocuğun arayıp da bulamadığı türlü maceralarla dolu. Akrep gibi dehşet verici yaratıkları arama, onları bulunca köyde edindiğim usta arkadaşlarla bir kavanoza koyup, büyük iftiharla başarımları başkalarına gösterme. Bulgur yapılırken köylülerle sohbet dalmalı ama asil amaç birazcık hedik yiyebilme! Tarihler ile, sulamadan patates toplamaya, büyük uğraş tabii her türlü nefis ürün ile ödüllendirilebilme ümitleri ile! Ama en keyiflisi, hafriyatın bir depo, bir tablet arşivi ve asil bir mezar bulunmuş olma haberi. O zaman elimi geçirdiğim birtakım aletlerle, keşfe ortak olmanın sonsuz keyfi. Biraz daha büyüyünce, daha beceren isteyen maceralar ortaya çıkıyor. Eşeğe binme ile pompalı "Lüks" lamba yakmak bunların başında geliyor. Bu arada, çok ciddi ve saat gibi işleyen bir düzen var. Sabah işbaşı çok erken yapılıyor, sıcakın etkisini azaltmak için,

Öğle ve akşam yemekleri birer seremoni gibi. Ama özellikle akşam yemekleri birer arkeoloji dersi kapsamında. Çok sayıda gelen ziyaretçi hafir bilim adamları, mimarlar, fotoğrafçılar günün değerlendirmesini yapıyorlar.

Derken Altıntepe hafriyatı başladı. Urartu sanatının fevkalade örneklerini vermiş olan bu yer, Erzincan'da. En heyecanlı beklediğim şey, Kültepe'den Altıntepe'ye gitmek. İtiraf etmeliyim ki, bu bir arkeolojik tercih değil. Bu bir seyahat macerası. Fransızların işlettiği yataklı tren, Gömeç istasyonunda, istasyon sefine rica ile durduruluyor. Gömeç ile Kültepe arası 3-4 kilometre ve treni gece geliyor. On civarında eşeğe binilerek, büyük bir törenle, trenle uğurlanıyoruz. Tabii, o zaman elektrik yok, gezi ay ışığı altında ve hafriyata sığan yaklaşık yarım düzine köpeğin korumasında yapılıyor. Altıntepe Erzincan'a 20 km uzaklıkta, Erzurum yolu üstünde. Erzincan Şeker Fabrikası lojmanlarında kalıp, her sabah bir yabancı kuş cenneti olan ve her yerden maden suyu kaynayan bir ovoiden hafriyata gidiliyor. Altıntepe ovoiden 60 metre yükseklikte. Tırmanmak zor. Yaşı biraz daha ileri olanlar, bastonların bir ucunu gücü-kuvveti yanında bir işçiye tutturarak kendilerini çekiyor.

Derken Niğde Aksaray'ında, Yeşilova'da annemin kazısı başlıyor. İşler biraz canşiyor, çünkü hangi kazıya gideyim? Yeşilova'nın büyük avantajları ağır basmaya başlıyor. Kayseriye'ye giderken motorlutan keyfinin küçümsemeyecek olmasına rağmen, Yeşilova Ankara'ya yakın. Ama daha önemlisi, etrafındaki kanallarda müthiş balık tutuluyor. Bir de bence dünyanın yeni bir harikası diye ilan edilmesi gereken Kapadokya çok yakını.

Bu arada, boş durmak pek doğru değil. Dolayısı ile belirli hizmetler de veriyorum. Büyük hevesim olan fotoğrafçılık, binlerce say-

1969 Acemhöyük kazısı. Nimet Özgüç, oğlu Bülent Özgüç'le birlikte.



dam kazandırıyor kazılara. Bunların bir kısmı yayınlarda kullanılıyor ve babamın bir kitabının ön sözünde, teşekkür edilerek büyük bir keyfe dönüyor. Kink çanak-çömlek tamirinde de işe yarıyorum. Belki de şimdiki inşaat ve tamirat merakım buradan kaynaklanıyor. Hafriyat heyetleri birer aile, hocalar, asistanlar, öğrenciler, Türkiye'nin hemen hemen her yerini gezmek için hafriyat sezonunun kısa da olsa, bir kısmını ayırıyorlar. Bu geziler çok eğitici ve arkeolojik çevreye zarar tehlikelerinin de belgelendirilmesi için önemli.

Sonuçta ben arkeolog olmadım ama bir çoğunun gıpta edeceği, dopdolu bir çocukluk ve gençlik dönemi yaşadım. Mesleğini hayat tarzı yapabilmek çok ama çok güzel bir şey. Böyle bir yaşam biçimi de bir gençte verilebilecek en güzel eğitim. Çok teşekkürler.



1973 Achemhöyük. Soldan birinci Nimet Özgüç, ikinci Handan Alkim, üçüncü Bahadır Alkim.



Nimet Özgüç Achemhöyük'te, Bahadır Alkim'la birlikte.

len, onun tekniğini metodunu öğrenmiş, bu alanda yetişmiş arkeologların işidir. Uzun bir deneyim ve usta hâfiflerin denetiminde asistanlık, çıraklık dönemi gerektirir. Arkeolojik malzemenin gereği gibi tanınmaması, teşhis edilmemesi telafi edilemez hataların kaynağı olur."

Tahsin Özgüç, Nimet Özgüçle birlikte ilk müstakil kazısına 1947'de Elbistan yakınlarındaki Karahöyük'te başlar. Sonuçlar Hitit dönemi bakımından çok önemlidir. Özellikle M.Ö.

1200 yılını hemen izleyen döneme ait hiyeroglifi anıtsal yazıt, çağının önemli bir tarih belgesidir. 1948'de Nimet Özgüç ile birlikte aşağı şehri ve sitadeli ile birlikte (2,5 km. çapında) Anadolu'nun en büyük harabe yeri olan Kültepe/Kaniş kazılarına başlarlar. Kazılar Prof. Dr. Kutlu Emre'nin katılımıyla bugüne kadar kesintisiz olarak sürdürülmektedir. Tahsin Özgüç bu kazıdaki bulgularını şöyle anlatmaktadır: "Eski Tunç Çağı (M.Ö. 2500-2000), Asur ticaret kolonileri çağı, (M.Ö.

1920-1740), Geç Hitit (M.Ö. 1000-700), Helenistik ve Roma Çağı'nda burada iskan edilmiştir. Müstahkem Kaniş şehri, müstakil Kaniş Krallığı'nın merkezi olup Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda en parlak dönemini yaşamıştır. Kültepe, Musul'un 100 km. güneyindeki Asur şehriden gelen Asurlu tüccarların Anadolu'da kurdıkları ticaret kolonileri sisteminin de baş şehridir. Yabancı tüccarların yerli devlet ve halk üzerinde siyasal ve yönetsel etkileri yoktur; yerli krala vergilerini

Metaller, Yazılar ve Tarih

Macrteid Meilink

Tahsin ve Nimet Özgüç, Anadolu'daki kuvvet merkezlerinin tarihini Kaniş Karum'daki kaleyi kazarak aydınlığa çıkardılar ve Asur ile yorgun kervan ticaretinin ilk kanıtlarını bilime kazandırdılar. Metal ticareti eski Asur tüccarları ile ilişkilerinin en önemli tüci gücü idi; gümüş ve altın doğuya, kalay ise Asur üzerinden batıya gönderiliyordu. Karum öncesi devirlerde, metaloloji orta Anadolu'da çok yüksek bir düzeye erişmişti. Anadolu'daki bakır ve gümüş kaynakları, Mezopotamya'da büyük bir ön kazanmıştı.

Karum II'deki ticaret etkinlikleri, Kaniş kalesinde yaşayan yöre kralının denetim ve yönetimi altında idi. Özgüç hafriyatlarında çıkarılan tabletler, iş kontratları, alış-veriş kayıtları, vergi kuralları ve bölgesel bilgiler içeriyor. Üzeri yazılı bir silah, Anitta'nın Kaniş kalesinde bir sarayı olduğunu belgeliyordu (başka ticari merkezlerden de bu bilgiler edinildi). Anitta'nın üzü, daha sonraki Hitit başşehri

Hattuşa'da da devam etti. Üzü devam eden başka biri de Kaniş'in 30 erkek çocuk sahibi mitolojik kraliçesi idi: Hattuşa'dan bir eski Hitit metninin belirtildiği üzere, bu oğullar bir nehir üzerinde Karadeniz'e bırakılmışlar ve hayatta kalmayı başararak Kaniş'e geri dönmüşler.

Nimet Özgüç 1962 yılında Achemhöyük - Puruşanda kazısını başlatarak, ikonografik ve mühür baskısı üzerindeki araştırmalarını genişletmiş ve Karum devrindeki sanat, töre, inanç ve gelenekleri ortaya çıkarmıştır.

Achemhöyük'ün kendine özgü bir mimari ve sanatsal geleneği vardır. Akad kralı Sargon'un Puruşanda tüccarlarının yardımına, eski Asur karum devrinde yüzyıllarca önce geldiği ve misyonunu çok cazip bir Anadolu şehriden ayrılmayı pek istemediği için hiç acele etmeden tamamladığına dair bir tarihi rivayete de inandırıcıdır. Boğazköy'deki Anitta metnine göre, Puruşanda kralı, Anitta'ya demirden bir tartı ve asa sunmuş, bunlar da Anitta'nın avlusunda bir şeref köşesi oluşturmuşlar.

Puruşanda ve Kaniş'deki hafriyatlar günümüzün en önemli Hitit öncesi ve Hitit araştırmaları merkezleri olarak, Tahsin ve Nimet Özgüç önderliğinde, arkeologlar, filologlar ve tarihçiler tarafından sürdürülmektedir.



Prof. Dr. Nimet Özgüç ve Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ün kazılardan elde ettikleri buluntular Hitit tarihinin aydınlatılmasında oldukça büyük rol oynamıştır. Şekillerde mühür baskılardan ve tabletlerden örnekler görülüyor.





1958 yılında Kültepe kazısında. Ön sırada, sağdan birinci Kutlu Emre, ikinci Nimet Özgüç.



1986 yılında Topkapı Sarayı bahçesinde.

öder, ticaretlerini sürdürürlerdi. Beraberlerinde getirdikleri kalay, tekstil ve elbiseleri yerli halka altın, gümüş karşılığında satarlardı. Yüklü eşeklerin oluşturduğu kervanlar Asur-Kültepe arasındaki 1000 km. yolu 6 haftada tamamlayabiliyorlardı. Bu ticaret sistemi borçlu yerlilere uygulanan % 200 faizle kapitalizmin en eski ve en tipik örneğidir. Sahiplerinin adlarını bildiğimiz bu çağın saray ve mabetlerinde, yerli ve yabancıların evlerinde, arşivlerinde baş ticaret merkezinin zenginliğini

temsil eden altın, gümüş, kıymetli taş, fildişi, fayans, pişmiş toprak, taştan yapılmış her türlü eser ve heykeller keşfedilmiştir. Mektupların zarfları üzerindeki silindirik mühür baskıları, bu çağın üslubuna, dinine, yerli sanatın eriştiği düzeye ve iki ülke arasındaki ilişkilerin aydınlanmasına, yerli krallar arasındaki üstünlük mücadelesine öğretici ışıklar serpmektedir. Kanış şehirleri ve sarayları yerli kralların hakimiyet mücadeleleri sonucu tahrip edilmişler ve Kanış, bir yangın enkazı ha-

linde günümüze terk edilmiştir. Bu çağın tarihini, ticaret sisteminin esasını, siyasi belgeler, özel mektuplar, borç senetleri, notlar, mahkeme zabıtları, evlenme, boşanma, veraset belgeleri bütün detaylarıyla gözler önüne sermektedir."

Tahsin Özgüç 1957 yılında Erbaa yakınlarındaki Horoztepe'de talan edilen, yurt dışına götürülen ölü armağanları ve mezarlıkta yaptığı kurtarma kazısında M.Ö. 2200 yılına tarihlenen tunç, altın ve gümüşten, çoğu kült ob-

Hocalarım Nimet ve Tahsin Özgüç

Kutlu Emre

Prof. Dr. A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölüm Başkanı

Öğrencileri olmaktan onur duyduğum çok sayın hocalarım Prof. Dr. Nimet Özgüç ve Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ü, görev veya ziyaret amacı ile gittiğim Kıbrıs, Lübnan, Yunanistan, Mısır gibi ülkelerle Türkiye'mizin arkeolojik ve tarihi eserlerine çok ilgi duyan bir ailenin çocuğu olarak, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin Arkeoloji Kürsüsü'ne kaydolduğum dönemde tanıdım. O yıllarda her ikisi de akademik kariyerlerinin doğentlik aşamasında bulunan sayın Nimet ve Tahsin Özgüç'ün görev bilinci ve ülke sevgisini her şeyin üstünde gören tutumları, öğrencilerin en iyi şekilde yetiştirmeye özen göstererek, onlardan ilgilini esirgemeyen hoca ve insanı kişilikleri, pek çok arkadaşım gibi, benim de, uzmanı olduğum "Protohistorya ve Önasya (özellikle Anadolu) Arkeolojisi" alanına yönelimde önemli bir etken oldu.

Öğrenimin ilerleyen evrelerinde, bu bilim alanının dünyadaki ve ülkemizdeki gelişimini ve her iki hocamın da bu bilim dalında, uluslararası düzeydeki yerini yakından izledikçe, kendilerine duyduğum hayranlık, bilinçli bir şekilde arttı.

Büyük önder Atatürk, çağdaş-gelişmiş uygarlık düzeyine erişmeyi hedef göstermiş, bunu gerçekleştiren açtığı eğitim ve kültür seferberliğinde arkeoloji de yerini almıştır. Türk ve Türkiye'nin tarihini aydınlatacak Türk uzmanların yetiştirilmesi için, dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin kuruluş yasasında "arkeoloji" kürsüsünün de açılması öngörülmüştür. Hocalarım bu kürsünün ilk öğrencileridir. Öğrenimleri sırasında Yozgat yakınında Alışar'da yürüttüğü kazılarla tanınan von der Osten'den, Önasya arkeolojisi ve arkeolojik kazı tekniklerini, ince bir sanat olarak, öğrenmişlerdir.

Nazi Almanyasından ayrılmak zorunda bırakılan bilim adamlarının, Atatürk'ün ileri görüşlü direktifleriyle üniversitemizde göreve davalı edilmeleri, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin öğretim kadrolarını çok güçlendirmiştir. Prof. Dr. B. Landsberger ve Prof. Dr. H.G. Güterbock'un eski Önasya ve Anadolu uygarlıklar alanına sağladıkları çağdaş eğitim ve öğretim olanakları, hocaların, onların yanında yetişmesi ve bilimsel kariyerlerinin çok sağlam temeller üzerinde gelişmesine neden olmuştur. Başarılı öğrenimlerinden sonra Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi öğretim kadrolarına katılmışlardır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Önasya arkeolojisi büyük bir gelişim göstermiştir. Prof. Dr. Nimet ve Tahsin Özgüç bilimsel araştırmaları ile Atatürk'ün özlemini duyduğu yetkin bilim adamları olarak, O'nun bu alandaki ideallerini gerçekleştirmişlerdir. Yönettikleri, Kültepe, Achemhöyük, Maşat Höyük, Altintepe gibi büyük kazıların ortaya koyduğu sonuçlara dayalı yorumlarını, hiç gecikmeden bilim alemine, iki dilde (Türkçe ve yabancı dilde)'ki yayınları aracılığıyla, sunmaları, bu alanda ülkemize de haklı bir ün sağlamıştır.

Önasya ve Anadolu arkeolojisinde çok sayıda katkılardan bazılarına kısaca değinmek isterim. Bu alanda bir çok ilklere imzaları vardır.

Prof. Dr. Nimet Özgüç Kültepe verileri ışığında açığa çıkarılan hayvan biçimli içki kaplarının, Hitit çivi yazılı belgelerinde geçen BİBRU'larla bağlantısına işaret eden ilk bilim adamıdır. Yine Kültepe'de açığa çıkan silindirik mühür ve baskıların Anadolu üslubunda üretilenlerini ön plana çıkarmış ve Anadolu'nun M.Ö. II. Binilik çeyreğinde Mezopotamya periferisinde kalmayıp, kendine özgü sanatı ile gelişmiş bir kültür düzeyinde bulunduğunu, ispat etmiştir. Yine O, Achemhöyük mühür baskılarının ve kazılardan önce buradan kaçırılmış, ancak Fenike sanatı ürünü olarak yayınlanan fildişlerinin Anadolu sanatı ürünleri olduğunu göstermiştir. Prof. Dr. Nimet Özgüç, günümüzde yalnız Türkiye'de değil dünyada en tanınmış giyiptik otoritelerinden biri-

dir. Hocam Prof. Dr. Nimet Özgüç, Orta ve Eski Çağların büyük merkezi Samsat'ın kurtarma kazılarını çok zor şartlar altında gerçekleştirmiş ve tarihin aydınlatılmasında çok büyük keşiflerde bulunmuştur.

Prof. Dr. Tahsin Özgüç, Örtarıhte Anadolu gömme adetlerini veya halen başkanı bulunduğu Kültepe kazılarındaki verilere göre, Anadolu-Mezopotamya kültür karşılaşmasını çok iyi yorumlamış ve yerli Anadolu öğeleri, tartışılmaz bir şekilde ortaya çıkarmıştır. Yine bu kazılarda bulunan ve ülkemizin topraklarında ele geçen en eski yazılı belgeler olan, Kültepe çivi yazılı tabletlerinin en az iki ayrı yapı katındaki varlığını açıklamıştır. Bu kazılarla Anadolu tarihini, eriştiği zenginliğini ve medeniyetini aydınlatmasını sağlamıştır. Bu medeniyetin, Mezopotamya kültürü ile ticaret nedeniyle karşılaşmasından sonra, Anadolu'da daha sonra tarih sahnesine çıkan Hitit kültürüne temel oluşturduğunu, Prof. Dr. Nimet Özgüç'ün çalışmaları ile birlikte bilim alemine göstermiştir. Erzincan yakınındaki Altintepe kazıları, Urartu uygarlığının, eski SSCB dışında yapılmış ilk bilimsel çalışmasını ortaya koymuştur. Bu yolla, Urartu mabet ve saray mimarisini, anıtsal mezar mimarisinin, duvar resimlerinin, altın, gümüş, fildişi gibi değerli malzemeden yapılmış sanat eserlerini, bronzdan mobilya bezemelerinin tüm özelliklerini bilim dünyasına duyurmuştur. Başkanı olduğu Maşathöyük kazılarında, Boğazköy dışındaki ilk Hitit sarayı ve resmi arşivini gün ışığına çıkarmıştır.

Tokat-Erbaa yakınında yürüttüğü Horoztepe kazıları ile yaptığı keşifler, zengin Alaca Höyük kral mezarlarını yalnızlıktan kurtarmış ve Anadolu'nun Eski Tunç Çağ'ında yaşamış olduğu ekonomik, siyasi ve sanatsal düzeyi konusunda yeni bilgiler sağlamıştır. Sayın hocalarım bu kazıların çok büyük çoğunluğunda örnek bir bilimsel işbirliği sergilemişlerdir. Prof. Dr. Tahsin Özgüç, ayrıca başkanlığını yaptığı arkeolojik kazıların bulunduğu Kayseri, Tokat, Erzincan yörelerinde varolan ve Selçuklu dönemine ait kervan-



1993 yılında Japon Prensi Mikasa'nın Kültür Eserlerini Ziyaret



Tahsin Özgüç'ün Japon Büyükelçiliğinde "Doğan Güneş" nişanını alırken.

jesi kalıntılar bulur. Özellikle bebeğini emziren anne, boğa ve geyik heykelleri, Alacahöyük'teki krallar sülalesine ait zengin mezarların tam anlamıyla paralelidir. Nimet Özgüç ile birlikte 1959-1968 yılları arasında Erzincan'ın 20 km. doğusundaki Altıntepe'deki kazılar, Urartu bölgesinde yapılan sistemli kazıların ilk mükemmel örneğidir. Burada bulunan M.Ö. 713-679 ve 7. yüzyılın sonuna ait duvarları renkli resimlerle süslü mabette, açık hava mabedinde resmi depo binasında, tek

veya üç odalı kesme taş mezarlarda açığa çıkarılan eserler, stratejik bir noktaya kurulmuş kalede yaşayan asillerin, hakimler sınıfının öteki dünya hakkındaki inançlarını, maden, ahşap, fildişi işçiliği ve mimarlık sanatındaki üslup özelliklerini öğreten ender bulgulardır. Prof. Dr. Kutlu Emre'nin katılımıyla Tahsin Özgüç, 1973-1984 yıllarında Zile yakınlarındaki Hitit devlet merkezi Boğazköy/Hattuşa'nın 150 km. kuzeydoğusundaki Maşathöyük'te (Eski Tapigga) yürüttüğü kazı-

larda üst üste kurulmuş üç ayrı uygarlığı (Demir Çağı, Hitit ve Eski Tunç Çağı'na bir bütün halinde açığa çıkararak incelemiştir. Maşat adı Meşhed'den gelmektedir. Köyü, Horosan'ın baş şehri Meşhed bölgesinden göç etmiş Türkler kurmuştur ve Maşathöyük'ün en parlak dönemini 5 yapı katına sahip Hitit Çağı temsil eder. Yangınla tahrip edilen son şehir, arkeoloji ve çivi yazılı belgelere göre M.Ö. 1300-1200 arasına aittir. İkinci Hitit şehri orta Hitit yazısı stilindeki tablet-

saray, hanı, türbe, av köşklerine ve kalelere özel ilgi duyarak planları ve yapısal özellikleriyle incelemiş ve yayımlamıştır.

Hocaların Prof. Dr. Nimet Özgüç ve Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ün bu seçkin bilimsel kimlikleri, pek çok Alman, Amerikan, İngiliz ve Türk bilim kuruluşlarına üye seçilmelerine neden olmuştur. Ayrıca, Alman, Japon, Belçika ve Türkiye'den yüksek düzeyde nişanlarla onurlandırılmışlardır. Her ikisine de, uluslararası düzeyde sunulan "Armağan" kitaplarında, bütün bu kuruluşların isimleri ve pek çok sayıda yayınlarda konusunda bilgi bulunmaktadır.

Yıllar boyu süren bilimsel etkinlikleri, "Önasya arkeolojisinde", Anadolu'nun, kendine özgü kimliğinin ortaya çıkarılmasını sağlamıştır.

Başarılı hocalıkları ile pek çok öğrencinin bu alanda yetişmesini sağlamışlardır. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi ve yurt dışındaki davet edildikleri üniversitelerde, yetiştirdikleri, Türk, Arap, İranlı, Alman ve Japon öğrencilerinin çok büyük çoğunluğu; halen müzelerde idareci ve uzman olarak görev yapmakta, ayrıca Ankara, İstanbul, Hacettepe ve İzmir gibi üniversitelerde ve Araştırma Enstitüleri'nde bilimsel kariyerlerini sürdürmektedirler. Bu öğrencileri hocalarımızdan, yalnızca bilimsel çalışma ve araştırma yöntemlerini öğrenmekle kalmamışlar, aynı zamanda, ülkemizi, insanları ve mesleklerini sevmeyi, ancak bu yolla ülkeye yararlı, başarılı bireyler olabileceği bilincine erişmişlerdir.

En eski öğrencileri ve ilk asistanları olarak ben, yurt içindeki ve dışındaki mesleki çalışmalar nedeniyle kurduğum ilişkilerde, daima, onlara duyulan büyük saygınlığın şahidi oldum. Öğrencileri olma ayrıcalığını onurla taşıdım ve taşımaktayım.

Her iki hocamın da daha Fakülte yıllarında başlayan mesleki çalışmalarını uzun yıllar boyunca yaşayarak, bilimsel çalışmalarını sağlık ve mutluluk içinde sürdürmelerini dilerim.

Prof. Dr. Tahsin Özgüç

1916 doğumlu
Dil ve Tarih Coğrafya Fak. mezunu (1940) ve ilmi yardımcı 1940-1942
Doktora'sı 1942
Askerlik görevi 1942-1945
DTC Fakültesi Arkeoloji Asistanı 1945-1946
DTC Fakültesi Arkeoloji Doçenti 1946-1954
DTC Fakültesi Arkeoloji Profesörü 1954
DTC Fakültesi Arkeoloji Dekanı 1968-1969
Ankara Üniversitesi Rektörü 1969-1980 >
Emekli 1981
Yüksek Öğretim Kurulu Başkan Vekili 1981-1986
Misafir Profesör: The Institute for Advanced Study Princeton 1962-1963
Misafir Profesör; Universität des Saarlandes (Saarbrücken) 1964
Misafir Profesör; Universität München 1975-1976 ve 1978-1979
Avrupa, Amerika Üniversitelerinde, Tokyo, İsrail, Ortadoğu Kültür Merkezinde Konferans ve seminerleri.
Bilim Kuruluşlarına Üyelikleri:
Alman Arkeoloji Enstitüsü (Berlin) üyesi 1954
"British Academig Üyesi 1969
Amerika Arkeoloji Enstitüsü Şeref Üyesi 1976
Dil Bayerische Akademie der Wissensehaften (Münih) üyesi 1988
"The Society of Antiquaries of London" şeref üyesi 1978
TTK Şeref Üyesi
Türkiye Bilimler Akademisi şeref üyesi
Şeref Doktorluğu Doctoris philosophiae Gradum Honoris Causa:
Ludwig-Maximilians-Universität München 1980
Rijksuniversiteit-Gent- 1989
Collège de France Nişanı: Tütav nişanı İşbankası büyük ödülü
Yabancı bilim kurumları ve meslektaşlarıyla sürdürülen işbirliği nedeniyle tevcih edilen nişanlar:
-Federal Almanya Cumhuriyeti Büyük Liyakat Haç Nişanı (des Grossen Verdienstkreuzer der Verdienstardens) 1978
-Doğan Güneş Altın-Gümüş Nişanı 1990
-Belçika Tacı Ulusal Nişanı-La Décoration d'Officier de l'Ordre de la Couronne

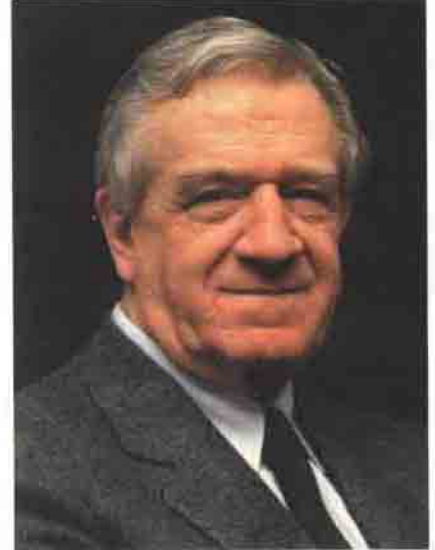


Prof. Dr. Nimet Özgüç

Mezuniyet 30.4.1940
Asistan: 1940-1944
Dr. Asistan: 1944
Doçent: 30.3.1949
Prof: 25.6.1958
-The Institute for Advanced Study-Princeton 1966-1967
Akademik Yolda: Misafir Araştırmacı profesör,
-1964 Londra'da da araştırmacı profesör.
-Saarbrücken Üniversitesi 1965-1966 misafir profesör
-Münih Üniversitesi 1975 misafir profesör.
-Columbia Univ-New York sömestr misafir Seminer Yönelicisi 1980
Amerika, Fransa, Almanya İsrail, Japonya, Rusya, Mısır üniversite ve bilim kuruluşlarında Konferans, bildiri sunma ve Kongrelere katılma.
- Alman Arkeoloji Enstitüsü asli üyeliği
- Amerikan Arkeoloji Enstitüsü Şeref üyeliği
-Collège de France Nişanı
-Türk Tarih Kurumu Şeref Üyesi
-Türkiye Bilimler Akademisi Şeref Üyesi
-Kadınlar derneğinin 1992-Yılın Bilim Kadını
-Eski Çağ Bilimleri Enstitüsü Şeref Üyesi
- Anadolu/Anatolia Dergisinin editörlüğü



sağlar. Bu dönemde Kommagone kralı Samsos'tan adını alan Samsosata Çağı'nda Nemrut Dağı'nın görkemli anıtlarını yaptırmış olan Kral Antiochos'un mozaik ve fresklerle süslü sarayı tam planıyla açığa çıkarılır. M.Ö. birinci binin ilk yarısında Hitit'li karakterini en iyi koruyan Kummuh Krallığı'nın baş kenti Kumaha'nın Samsat olduğu kesinleşir ve bu şehrin iyi korunmuş surları aydınlatılır. Ayrıca ilk Sümer yerleşimlerinden birinin de Samsat olduğu saptanır. Her çe-



lere ve hiyeroglifli belgeye göre büyük Hitit kralı 1. Şuppilulimma (M.Ö. 1380-1335) ile çağdaştır. Hitit Çağı'nın en parlak dönemini yaşadığı saray, aşağı şehirde mabetiyle temsil edilen üç kat şehridir. Tahsin Özgüç bu bulgulardan da şöyle söz eder: "İki katlı, 45 odalı saray çivi yazılı Hititçe metinlere göre Hitit Kralı 2. Tuthalia (M.Ö. 1410-1380) zamanında yangınla tahrip edilmiştir. Bu saray, bu tipe giren Hitit saraylarının en eski örneğidir. Bu planda bundan daha eski bir saray veya mabet henüz keşfedilmemiştir. Aşağı şehirde sarayla çağdaş olan mabet Hitit mabetlerinin iyi bilinen planına göre inşa edilmiştir. Maşathöyük eski ve orta Hitit Çağı (M.Ö. 17-15. yüzyıl) döneminde de büyük bir şehir konumundadır. Bu sınır şehri, stratejik önemi çok büyük bir askeri idari ve ekonomik merkez olmasına rağmen, Hititlerin korkunç düşmanı Kaşkallıların sürekli tehdidi altında kalmış ve kendisini yangınlardan kurtaramamıştır."

Nimet Özgüç "1940 ila 1962 yılları arasında Tahsin Özgüç'ün katıldığı ve yürüttüğü kazılarda beraber çalıştık." diyor. "1962'den sonra iki önemli merkez, biri Acemhöyük'ün, yani 2. bin yılının ilk çeyreğinde Anadolu'daki iki büyük krallıktan birinin başkenti olan eski Puruşhattu'da, ikincisi de orta çağın görkemli kale şehri, ilk çağların başkenti ve bugün Atatürk Barajı Gölü'nün suları altında kalmış olan Samsat'ta sistemli kurtarma kazıları yürüttüm. 1989 yılına kadar yürüttüğüm Acemhöyük kazılarını bu tarihten sonra Doç. Dr. Aliye Öztan sürdürmektedir."

Nimet Özgüç, 1978-1989 yılları arasında Urfa-Adıyaman illeri sınırında, Fırat kenarında kurulmuş olan 50 m. yüksekliğindeki Samsat'ın 6000 yıllık tarihini inceler. Ortaçağ'ın anıtsal kale-si Sümeysat'ın surları, köşkleri, mahalleleri, seramiği, cam kapları yanında Abbasi, Emevi, Selçuklu sikkeleri son derece öğretici bilgilerle sahip olmasını

1948 The Anatolian Excavations at the Site of Samsat, Ankara, Turkey, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 2884, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953, 2954, 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 2998, 2999, 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104, 3105, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3111, 3112, 3113, 3114, 3115, 3116, 3117, 3118, 3119, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3183, 3184, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3206, 3207, 3208, 3209, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214, 3215, 3216, 3217, 3218, 3219, 3220, 3221, 3222, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231, 3232, 3233, 3234, 3235, 3236, 3237, 3238, 3239, 3240, 3241, 3242, 3243, 3244, 3245, 3246, 3247, 3248, 3249, 3250, 3251, 3252, 3253, 3254, 3255, 3256, 3257, 3258, 3259, 3260, 3261, 3262, 3263, 3264, 3265, 3266, 3267, 3268, 3269, 3270, 3271, 3272, 3273, 3274, 3275, 3276, 3277, 3278, 3279, 3280, 3281, 3282, 3283, 3284, 3285, 3286, 3287, 3288, 3289, 3290, 3291, 3292, 3293, 3294, 3295, 3296, 3297, 3298, 3299, 3300, 3301, 3302, 3303, 3304, 3305, 3306, 3307, 3308, 3309, 3310, 3311, 3312, 3313, 3314, 3315, 3316, 3317, 3318, 3319, 3320, 3321, 3322, 3323, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3332, 3333, 3334, 3335, 3336, 3337, 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3343, 3344, 3345, 3346, 3347, 3348, 3349, 3350, 3351, 3352, 3353, 3354, 3355, 3356, 3357, 3358, 3359, 3360, 3361, 3362, 3363, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368, 3369, 3370, 3371, 3372, 3373, 3374, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379, 3380, 3381, 3382, 3383, 3384, 3385, 3386, 3387, 3388, 3389, 3390, 3391, 3392, 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, 3399, 3400, 3401, 3402, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3408, 3409, 3410, 3411, 3412, 3413, 3414, 3415, 3416, 3417, 3418, 3419, 3420, 3421, 3422, 3423, 3424, 3425, 3426, 3427, 3428, 3429, 3430, 3431, 3432, 3433, 3434, 3435, 3436, 3437, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3443, 3444, 3445, 3446, 3447, 3448, 3449, 3450, 3451, 3452, 3453, 3454, 3455, 3456, 3457, 3458, 3459, 3460, 3461, 3462, 3463, 3464, 3465, 3466, 3467, 3468, 3469, 3470, 3471, 3472, 3473, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3482, 3483, 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3497, 3498, 3499, 3500, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515, 3516, 3517, 3518, 3519, 3520, 3521, 3522, 3523, 3524, 3525, 3526, 3527, 3528, 3529, 3530, 3531, 3532, 3533, 3534, 3535, 3536, 3537, 3538, 3539, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3545, 3546, 3547, 3548, 3549, 3550, 3551, 3552, 3553, 3554, 3555, 3556, 3557, 3558, 3559, 3560, 3561, 3562, 3563, 3564, 3565, 3566, 3567, 3568, 3569, 3570, 3571, 3572, 3573, 3574, 3575, 3576, 3577, 3578, 3579, 3580, 3581, 3582, 3583, 3584, 3585, 3586, 3587, 3588, 3589, 3590, 3591, 3592, 3593, 3594, 3595, 3596, 3597, 3598, 3599, 3600, 3601, 3602, 3603, 3604, 3605, 3606, 3607, 3608, 3609, 3610, 3611, 3612, 3613, 3614, 3615, 3616, 3617, 3618, 3619, 3620, 3621, 3622, 3623, 3624, 3625, 3626, 3627, 3628, 3629, 3630, 3631, 3632, 3633, 3634, 3635, 3636, 3637, 3638, 3639, 3640, 3641, 3642, 3643, 3644, 3645, 3646, 3647, 3648, 3649, 3650, 3651, 3652, 3653, 3654, 3655, 3656, 3657, 3658, 3659, 3660, 3661, 3662, 3663, 3664, 3665, 3666, 3667, 3668, 3669, 3670, 3671, 3672, 3673, 3674, 3675, 3676, 3677, 3678, 3679, 3680, 3681, 3682, 3683, 3684, 3685, 3686, 3687, 3688, 3689, 3690, 3691, 3692, 3693, 3694, 3695, 3696, 3697, 3698, 3699, 3700, 3701, 3702, 3703, 3704, 3705, 3706, 3707, 3708, 3709, 3710, 3711, 3712, 3713, 3714, 3715, 3716, 3717, 3718, 3719, 3720, 3721, 3722, 3723, 3724, 3725, 3726, 3727, 3728, 3729, 3730, 3731, 3732, 3733, 3734, 3735, 3736, 3737, 3738, 3739, 3740, 3741, 3742, 3743, 3744, 3745, 3746, 3747, 3748, 3749, 3750, 3751, 3752, 3753, 3754, 3755, 3756, 3757, 3758, 3759, 3760, 3761, 3762, 3763, 3764, 3765, 3766, 3767, 3768, 3769, 3770, 3771, 3772, 3773, 3774, 3775, 3776, 3777, 3778, 3779, 3780, 3781, 3782, 3783, 3784, 3785, 3786, 3787, 3788, 3789, 3790, 3791, 3792, 3793, 3794, 3795, 3796, 3797, 3798, 3799, 3800, 3801, 3802, 3803, 3804, 3805, 3806, 3807, 3808, 3809, 3810, 3811, 3812, 3813, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3819, 3820, 3821, 3822, 3823, 3824, 3825, 3826, 3827, 3828, 3829, 3



şit objeyle kendini kanıtlayan bu büyük uygarlığın Malatya'ya kadar uzanan zincirinin önemli bir halkasının varlığı da anlaşılır. "Biz şanslı bir aileyiz." diyor Nimet Özgüç, "Çok değerli, anlamlı eserler, yazılı belgeler keşfettik. Kültepe başı başına bir hazine; 50 senelik bir çabanın armağanı."

Tahsin Özgüç kazılarını halen sürdürüyor. Nimet Özgüç ise zamanını elindeki malzemeyi, yani Kültepe silindiri ve damga mühür baskılarını, Acemhöyük ve Samsat kazıları üzerindeki zengin birikimini yayımlama hazırlığında.

Genç öğrencilerin arkeolojiye olan tutkuları, mesleğe bağlılıkları Nimet

ve Tahsin Özgüç'ü mutlu ediyor. Geleceğe güvenle bakıyorlar ve yetiştirdikleri öğrencilerinin bu güvenin garantisi olduğunu kabul ediyorlar.

Nimet ve Tahsin Özgüç, İngiliz, Alman, Belçika, Hollanda, İtalya, İspanya, Mısır, Ürdün, A.B.D. üniversitelerinde, Tokyo Orta Doğu Kültür Merkezi'nde, Collège de France'da konferanslar vermişler ve seminerler düzenlemişlerdir. Ayrıca Alman Arkeoloji Enstitüsü, Amerikan Arkeoloji Enstitüsü ve İngiliz Akademisi'nin hazırladığı konferans serilerini tamamlamışlardır. Tahsin ve Nimet Özgüç ayrı dönemlerde Saarbrücken ve Münih Üniversitelerinde misafir profesör olarak öğrencilerin ve öğretim üyelerinin ilgiyle izledikleri dersler vermişler, seminerler düzenlemişlerdir. Nimet Özgüç Columbia Üniversitesi'nde Kültepe silindiri mühür baskıları üzerine, bu alanın uzman öğretim üyelerinin de katıldığı, bir sömestr süreli semineri yönetmiştir. Tahsin Özgüç, Atatürk'ün doğumunun 100. yılı nedeniyle Washington Smithsonian Institution'da, New York'taki Birleşmiş Milletler Merkezi'nde düzenlenen konferanslarda büyük bir izleyici grubunun ilgiyle izlediği "Atatürk ve Arkeoloji" konulu konferanslar vermiştir. Tahsin ve Nimet Özgüç ülke içinde ve dışında düzenlenen mesleki kongre, seminer, sempozyum ve kollegyulara katılmakta, araştırmalarının sonuçlarını sunmaktadır.

Nimet ve Tahsin Özgüç cumhuriyet kuşağı bilim adamlarından. Bütün Cumhuriyet kuşağı bilim adamları gibi Atatürk ilkelerine son derece bağlı ve çağdaş bilim yoldundalar.

Bu yazının hazırlanmasındaki yardımları için, Nimet Özgüç'e, Tahsin Özgüç'e, Rüben Özgüç'e, Kutlu Emre'ye ve Machteld Melink'e teşekkür ederiz.

Gökhan Tok



57-65 (German)
1948 Together with N. Özgüç, "A Bilingual of the Hittite Empire: The Karum of Yabanlı, an Ancient Anatolian Trade-Center", The Illustrated London News, Dec. 18, 1948, 701, 703
1954 Together with M. Akkoc, "Mistik-Gaz Turkes ve Kalesi" Belleten XXVII, 331-336
1955 Together with M. Akkoc, "Cevdet Abdülkadir", Belleten XXVII, 337-384
1956 Together with M. Akkoc, "Sarıhan", Belleten XXVII, 379-383
1957 Together with M. Akkoc, "Meyhan, Össession and Hattuşaş Köyü", Belleten XXVIII, 139-148
Together with M. Akkoc, "Hittite-Egyptian Objects from Hattuşaş", Belleten XXVIII, 201-203 (Türkçülük, 211-219 English)
1958 Together with M. Akkoc, "Üç Süpürge Akadit Döşerik, Kavaklıca Kavakları ve Hitt. Çarık", Belleten XXVIII, 251-255
Together with M. Akkoc, "Wien Yakerim'de Erişir-Kaht Küllüğü" İhtiyat Fesihleri: Türk ve İktisat Sanatları Tarih Enstitüsü, Ankara, 77-87
1964 Together with T. Saito, "Altınlar ve Bulunmuş olan Erişir-Sakavak Altınları", Belleten XLVIII, 1101-1106
Kona Notları
1945 "Soygazan Cevdetin getirdiği Tuz ve Damga Mühür" Belleten XXIV, 289-292
1947 "Mistik-Hüküm ve Demiryolu Kazılar", Belleten XXIV, 153-157
"Silah ve Mafkap Kazıları", Belleten XXIV, 170
"Yabancı Heykellerin Getirdiği Kazılar", D. Harapkin in gazdeler, Belleten XXIV, 158
"Yükseklerde Kazılar", Belleten XXIV, 189-189
"Amirler Kazıları", Belleten XXIV, 170
"Mistik Kazılar", Belleten XXIV, 170
"Türk Hitt. Çubukları Bir Eski Bir Erişir-Gaz Turkesi Şişik ve Akaditlerine Zarf", Belleten XXIV, 331-332 (Türkçülük, 333-334 German)
1947 "Yeni Başlayan Türkiye'de Yapılan Kazılar: Yıldırımtepe Alanı, Tepeşah, Gözaltı, Çankırı", Belleten XXIV, 339-349
1948 "Etilan Ovasındaki tek tek kazılar ve Karahöyük Kazısı: Archaeological Journeys in the Plain of Etilan and the Excavations of Karahöyük", Belleten XXIV, 226-232 (Türkçülük, 227-237 English)
"Ankara Üniversitesinde Yapılan Fikirlet Kazısı ve Tepeşah Kazılarının Kazılarının ve Araştırmalarının Anı-Tabloları", Belleten XXIV, 295-296 (Türkçülük, 296-297 English)
"Tarih Akademi Fesihleri", Belleten XXIV, 297-297
"C. Schaeffer'in Konularları", Belleten XXIV, 270-274
"R. Braidwood'un Kazılarını", Belleten XXIV, 272-274
1954 "Yükseklerde Kazılar ve Silahlar (II) Akaditler-Heykel Parçaları: Fragment of a Lion Statue in the Late Phase (II) of the Colony Period", Belleten XXVII, 441-444 (Türkçülük, 445-447 English)
1950 A Tematic Figure from the city mound of Karahöyük (Etilan), Archaeological Historical and Geographical Studies, Ruth Arnan volume, Jerusalem, 1950, p. 74-76
1951 Tarih Yeni Keşfedilen Türk Kazılarının Karum of Karahöyük Near Etilan Studies, dedicated to H.H. Pritchard, Ankara, on the Occasion of His Seventy-Fifth Birthday, Westbaden, 1951, p. 319-334
1952 New Gilded Pottery Objects from Karahöyük (near Etilan) in Turkey, Festschrift für Eva Strommenger, München, 1952, p. 159-162
1952
An Anthropomorphic Vase from Karum of Karahöyük (Hittite and other Anatolian and Near Eastern Studies in Honour of Sedit Ak), Ankara, 1952, p. 425-425
1953 Altınlar ve diğer bulguların Karahöyük Kazılarında Bulunan ve over the Mountains, Alta Palaeontologica Roma, 1953, 506-515
1954 Temples of Karahöyük (İstanbul Mitteilungen Bd 43, Peter Neue Festschrift Tübingen) 1954, p. 167-174
1954 A Gilt Vessel Discovered at Karahöyük (zur Altarchäologischen Archäologie und Altorientkunde, Festschrift für Bernhard Hroch, Westbaden, 1954, p. 221-227
1954 A Votive Foundation-stall in the Temple of Mastuhiti (Blaichstein and Döschel-Festschrift für Rudi Mayer, Göttingen) Münster, 1954, p. 227-230
1954 A Seal-Shaped Clay Vessel from the Karum of Karahöyük (Mesopotamian History and Environment-Officer in Hammage a Letter de Milet) p. 359-375

1956 Two eagle-shaped cut vessels discovered at Karahöyük (Türk Kültürü ve Etnoloji, Ankara, 1956, p. 321-329)
Nimet Özgüç'ün Basımış Eserleri
Anadolu Dergisi (Mühürler), Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, 1944, Ankara, 1943, p. 73-91
Review of C.G. Z. Brundage, Hittite-Göçer ve Hittitler, Ankara, 1944, p. 479-483
Review of H.G. Günter, Siegel aus Bogazköy, I und II, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 65, Ankara, 1944, p. 756-757
Together with K. Kökten, T. Özgüç, 1940 ve 1941 Yılları Türk Tarih Kurumu Adına Yapılan Samsat Köyü Kazılarının İlk Kazılar Raporu, belleten XXV, 1945, p. 301-400
Alger Et Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolojisi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yıllığı, Nk. 47, Ankara, 1945, p. 73-90
Translation of H.G. Günter, Ankara, Belediyeler Birliği Erişir-Mistik Büyük Süpürge Kazıları, İstanbul, 1946
Heynel Tuzak Bir Erişir-Kaht ve Hittitler, Ankara, 1942, p. 325-330
Kültepe de Bulunmuşları Tanıtılması: Anadolu Arkeolo